

Akwụkwọ Daniel—Nọmba Otu-Nari na Iri na Asaa

Ikpughe Iwu Uka Sọnde Nke Na-abia N'oge Na-adighi Anya: Nyocha Tàipòlòjì Nke Ihe-Ìrìbama Ijì Gbaa Ọsọgwụgwọ

Jeff Pippenger
2024-03-05

Nwanyị White na-akọwa iwu ụbọchị Sọnde nke na-abia n'oge na-adighi anya dika “ihe iriba ama” ahụ, nke ndị agha Rom gbara Jerusalem gburugburu n'afọ 66 sere onyinyo ya; n'ime ime otú a, ọ na-akọwapụtakwa otu igwè ndị nwere anya ma ha anaghị ahụ ụzọ, ma nwec ntị ma ha anaghị anụ ihe.

“Ebighe ebi nāgbariri n'ihu anyi. Akwà mgbochi ahụ di njikere ka e bulie ya. Anyi ndi no n'onodu a di nsọ ma juputa n'oru na ibu oru, gini ka anyi na-eme, ginikwa ka anyi na-eche banyere ya, nke na-eme ka anyi jidesie ihunanya icho udo na idi mfe nke onwe anyi ike, ebe mkpuru obi na-ala n'iyi gburugburu anyi? Obi anyi aghowo ndi kponwuru akponwu kpmkpm? Anyi enweghi ike inu ma o bu ghotu na anyi nwere oru anyi ga-aru maka nzoputa nke ndi ozọ? Umunna, o bu unu so n'otu igwe ahụ nke, ebe unu nwere anya, unu adighi ahụ ụzọ, ebe unu nwekwara nti, unu adighi anu ihe? O bu n'efu ka Chineke nyere unu ihe omuma nke uche Ya? O bu n'efu ka O zitere unu ido aka na nti ugboro ugboro? Unu kwere okwu ndi ahụ nke eziokwu ebighi ebi banyere ihe na-achọ ibiakwasị uwa, unu kwere na ikpe Chineke na-adakwasị ndi mmadu n'elu, ma unu ka puru inodu n'udo, buru ndi umengwu, ndi akpachapughi anya, ndi huru ihe utu n'anya?”

“Ugbu a abughi oge ka ndi nke Chineke na-etinye ihunanya obi ha ma o bu na-akpakoba aku ha n'uwa. Oge ahụ adighi anya, mgbe, dika ndi mbu so na ndi na-eso uzọ Kraist, a ga-amanye anyi icho ebe mgbaba n'ebe ndi togboro n'efu na ndi naani ha no. Dika nnochibido nke Jerusalem site n'aka ndi agha Rom bu ihe mgbaama mgbapu nye Ndi Kraist bi na Judia, otu a ka iweghara ike n'aka mba anyi n'iwu nke na-eme ka e debe sabbath nke ndi popu ga-abu ido aka na nti nye anyi. N'oge ahụ ka o ga-abu oge ihapu nnukwu obodo di iche iche, di ka nk Wadebe maka ihapu ndi nta, gaa n'ulo obibi ndi zoro ezo n'ebe ndi dipuru adipu n'etiti ugwu.” Testimonies, volume 5, 464.

Iwu ụbọchị Sọnde nke na-abia n'oge na-adighi anya na United States bu akara ido aka na nti (ama), “ka a puo n'obodo ukwu ndi ahụ, dika nk Wadebe tupu a ahapu ndi nta maka ulo obibi di juu n'ebe ndi zoro ezo n'etiti ugwu.” Adventizim Laodisia n'ozuzu ya amaghi nke oma na nsogbu iwu ụbọchị Sọnde di na United States na-emezu “ama” ahụ e kwuru maka ya n'akwukwo The Great Controversy. E ji ya atu “ama” ahụ di na mmalite nke afọ ato na okara ahụ. “Ama” ahụ nke mezuru n'oge mbido nnochibido Jerusalem nke bira n'afọ 66, ma o na-anochi anya “ensign” ahụ a na-ebuli elu n'oge iwu ụbọchị Sọnde nke na-abia n'oge na-adighi anya.

E mezuru n’eziokwu nke Jerusalem ka Taitos ruzuru n’afọ 70 AD, ma e buru ụzọ gosiputa nnochibido Taitos n’udị amuma site na nnochibido Cestius n’afọ 66 AD, n’ihi na Jizos na-eji mbido ihe akowa ogwugwu ihe. O bu nnochibido mbu nke Cestius ka bu “ihe-iriba-ama” Jizos nyere ka e jiri gbapu, o bughị nnochibido Taitos. Otu bu nnochibido di na mbido, nke ozo bu nnochibido di na ogwugwu.

“O dighi obuna otu Onye Kraist lara n’iyi n’mbibi nke Jerusalem. Kraist enyewo ndi na-eso ụzọ Ya ido aka na nti, ndi nile kwekwara n’okwu Ya no na-eche ihe iriba ama ahụ e kwere na nkwa. ‘Mgbe unu ga-ahụ Jerusalem ka ndi agha gbara ya gburugburu,’ ka Jisos kwuru, ‘mgbe ahụ maranụ na mbibi ya adila nso. Mgbe ahụ ka ndi no na Judia gbaga n’ugwu; ka ndi nokwa n’etiti ya puo n’ime ya.’ Luk 21:20, 21. Mgbe ndi Rom n’okpuru Cestius gbara obodo ahụ gburugburu, ha n’atughị anya hapuru nnochibido ahụ mgbe ihe nile yiri ka o di mma maka mwakpo ozugbo. Ndi a na-anochibido, n’ihi na ha enweghizi olileanya na ha ga-eguzogide nke oma, no n’onu irara onwe ha nye, mgbe ochiagha Rom ahụ wepuru ndi agha ya n’enweghi obuna ntakiri ihe kpatara ya putara ihè. Ma nlekota ebere nke Chineke no na-edu ihe omume nile maka odimma nke ndi nke Ya. E nyere ihe iriba ama ahụ e kwere na nkwa nye Ndi Kraist ahụ no na-eche nche, ma ugbo a e nyere ohere ka ndi nile choro ime nke a rubere ido aka na nti nke Onye Nzoputa isi. E mere ka ihe omume di otu a n’okpuru ochichi Chineke nke na ndi Juu ma o bu ndi Rom agaghị egbochi mgbapu nke Ndi Kraist. N’oge Cestius laghachiri azu, ndi Juu, ebe ha si na Jerusalem puta ibuso ya agha, chupuru ndi agha ya na-alaghachi azu; ma mgbe ndi agha abuo ahụ no n’irusi oru ike otu a, Ndi Kraist nwetara ohere isi n’obodo ahụ puo. N’oge a kwa, e meela ka ala ahụ di ocha n’aka ndi iro ndi nwere ike inwa igbochi ha. N’oge nnochibido ahụ, ndi Juu zukotara na Jerusalem ime Emume Uloikwuu, ma n’uzo di otu a Ndi Kraist n’ala ahụ dum nwere ike igbapu n’enweghi onye na-enye ha nsogbu. N’enweghi oge o bu ha tufuru, ha gbapuru gaa n’ebe nchekwa—obodo Pella, n’ala Perea, n’ofe Jordan.” The Great Controversy, 30.

Mgbachi Jerusalem site n’aka Cestius n’afọ 66 mezuru “ihe-àmà” ido aka na nti ahụ nke Kraist deputara maka Ndi Kraist nke akuko ihe mere eme ahụ, ma mgbachi obodo ahụ n’aka Titus n’afọ 70 AD enyeghi “ihe-àmà” o bu ka a gbapu. N’ime mgbachi ahụ, o dighi Ndi Kraist foduru n’obodo ahụ, mgbachi ikpeazu ahụ wee duga na mbibi Jerusalem, ma n’ime mbibi Jerusalem ahụ “o dighi otu Onye Kraist nwuru,” n’ihi na Ndi Kraist ahụ agbapula na mmalite nke akuko ihe mere eme ahụ.

“Ndi agha ndi Juu, ebe ha na-achụ Cestius na ndi agha ya n’azu, dakwasiri ndi no n’azu ha n’ike na oke iwe di otu a nke na o yiri ka a ga-ebibi ha kpamkpam. O bu naani site n’oke ihe isi ike ka ndi Rom ji nwee ihe iga nke oma n’ilaghachi azu ha. Ndi Juu gbapuru ihe foro nke nta ka o buru na ha enweghi mfu obula, ma were ihe nkwata ha laghachi na mmeri gaa Jerusalem. Ma ihe iga nke oma a nke putara ihè wetara ha naani ihe ojoo. O kpaliri n’ime ha mmuo ahụ nke iguzogide ndi Rom n’isi ike, nke n’oge na-adighi anya wetara ahuhu a na-apughị ikwu n’onu n’elu obodo ahụ a kara aka ibibi.”

“Odachi ndi di egwu dakwasiri Jerusalem mgbe Taitos maliteghachiri nnochibido ahụ. E mechibidoro obodo ahụ n’oge Emume Ngabiga, mgbe otutu nde ndi Juu zukotara n’ime mgbidi ya.” The Great Controversy, 31.

Site n'oriri Ngabiga n'afọ 66 ruo n'Ista Ngabiga n'afọ 70 bu afọ atọ na ọkara, nke n'uzọ amuma bu otu puku narị abụọ na ụbọchị iri isii. Site n'afọ 66 ruo n'afọ 70, Rom nke ndị na-ekpere arụsị zọpịara ebe nsọ na usuu ahụ n'okpuru ụkwu, dika Rom nke ndị popu zọpiri obodo nsọ n'okpuru ụkwu ruo ọnwá iri anọ na abụọ site n'afọ 538 ruo n'afọ 1798.

Ma ogige nke dị n'èzí ụlọ nsọ ahapụ ya, atụkwala ya; n'ihina e nyere ya ndị mba ọzọ: ha ga-azọkwa obodo nsọ ahụ n'okpuru ụkwu ruo ọnwá iri anọ na abụọ. Mkpughe 11:2.

Ma Rom nke ndị ọgọ mmụọ ma Rom nke ndị popu zọpịrị Jerusalem ụkwu ruo otu puku ụbọchị narị abụọ na iri isii (afọ), si otú a na-akọwapụta na Rom nke oge a ga-azọda Jerusalem nke mmụọ nke ụbọchị ikpeazụ ụkwu n'oge ihe nnọchianya nke otu puku ụbọchị narị abụọ na iri isii. Oge ihe nnọchianya ahụ ga-amalite n'iwu Sọnde nke na-abịa n'oge na-adighi anya na United States, mgbe a gwọchara ọnya ahụ na-egbu egbu.

M hụkwara otu n'ime isi ya dika e meruru ya ruo ọnwu; a gwọkwa ọnya ọnwu ya: ụwa dum wee ju anya soro anụ ọhịa ahụ. Ha kpọkwara dragon ahụ isiala nke nyere anụ ọhịa ahụ ike: ha kpọkwara anụ ọhịa ahụ isiala, si, Ònye ka anụ ọhịa ahụ hà? ònye puru ibu agha megide ya? E nyekwara ya ọnu na-ekwu okwu ukwu na nkwulu; e nyekwara ya ike ịga n'ihu ọnwá iri anọ na abụọ. Mkpughe 13:3–5.

Ọnwá iri anọ na abụọ nke mkpagbu nke papacy n'ihe nnọchianya bu "awa" nke nsogbu iwu ụbọchị Sọnde. "Awa" ahụ na-amalite site n'"ihe iriaba ama" (ọkọloto), ma ọ na-ejedebe n'"ihe iriaba ama" di iche iche. "Ihe iriaba ama" nke ọkọloto ahụ n'oge iwu ụbọchị Sọnde ga-eme ka Ndi Kraist ọ bula ka nọ na Babilon gbapụ gaa n'ugwu di ebube, ugwu nsọ ahụ nke e buliri elu karịa ugwu nta ndi ọzọ.

Ọ ga-erukwa n'ụbọchị ikpeazụ, na a ga-eme ka ugwu nke ụlọ Jehova guzosie ike n'elu ugwu niile, a ga-ebulikwa ya karịa nta ugwu; mba niile ga-asobata n'ime ya. Ọtutu ndi mmadu ga-aga kwa si, Biani, ka anyi rigoo n'ugwu Jehova, n'ulo Chineke nke Jekob; ọ ga-akuziri anyi uzọ Ya, anyi ga-ejegharikwa n'uzọ Ya: n'ihina na n'ihe si na Zayon ka iwu ga-aputa, na okwu Jehova site na Jerusalem. Aizaya 2:2, 3.

Igbapụ n'obodo ukwu n'oge iwu nke na-amanye ife ofufe ụbọchị Sọnde ka e ji mee ihe nnọchianya ma n'igbapụ ndi Kraist n'afọ 66, ma n'igbapụ ụka ahụ n'afọ 538 nke gbara ọsọ gbaba n'ozara.

Nwanyị ahụ gbagara n'ozara, ebe o nwere ebe Chineke kwadobere, ka e wee zụọ ya nri n'ebe ahụ otu puku ụbọchị narị abụọ na iri isii. Mkpughe 12:6.

Mbibi nke Jerusalem site n'ogige mgbochi mbu ruo n'ogige mgbochi ikpeazụ were afọ atọ na ọkara, ma e nyere ozi ido aka ná ntị banyere mbibi na-abia ruo afọ asaa, afọ atọ na ọkara tupu ogige mgbochi mbu na afọ atọ na ọkara mgbe e mesiri.

"Amuma niile Kraist nyere gbasara mbibi nke Jerusalem mezuru kpomkwem dika e kwuworo ha. Ndi Juu nwetara eziokwu nke okwu ido aka ná ntị Ya: 'N'otu unu si atụ, a ga-atukwara unu ọzọ.' Matiu 7:2.

“Otutu ihe iriba ama na ihe itunanya putara, na-ebu amuma banyere odachi na mbibi. N’etiti abali, ihè na-abughì nke nkìtì mubara n’elu ulò nsò ahụ na ebe ichuàjà ahụ. N’elu ígwé ojii n’oge odida anyanwụ e sere ugbo inyinya agha na ndi agha ka ha na-achikota onwe ha maka ogu. Ndi nchujà ndi na-eje ozi n’abali n’ebe nsò ahụ jidere egwu n’ihi uda ndi omimi; uwa maa jijiji, a nukwara otutu olu ka ha na-eti mkpu, si: ‘Ka anyi si n’ebe a puo.’ Nnukwu onu uzo owuwa anyanwu ahụ, nke di oke arò nke na o siri ike ka mmadu iri abuo mechie ya, nke e jikwa nnukwu mgbodo igwe ndi e gbanyesiri miri emi n’okpuru ala nkume siri ike chekwaa, meghere n’etiti abali, na-enweghi ihe a huru anya mere ya.—Milman, The History of the Jews, book 13.

“Ruo afo asaa, otu nwoke nogidere na-agaghari n’okporo ama Jerusalem, na-ekwuputa ahuhu ndi ga-abiakwasì obodo ahụ. Ehihie na abali o na-abu abu iru uju ahụ di egwu, si: ‘Olu sitere n’owuwa anyanwu! olu sitere n’odida anyanwu! olu sitere n’ifufe anò! olu imegide Jerusalem na imegide ulò nsò! olu imegide ndi na-alu ohuru na ndi a na-alu ohuru! olu imegide mmadu nile!’—Ibid. E tinyere ihe a di itunanya n’ulo mkporo ma pia ya ihe, ma o dighi mkpesa obula si n’egbugbere onu ya puta. N’iza mkpari na mmegbu, naani ihe o na-ekwu bu: ‘Ahuhu, ahuhu diri Jerusalem!’ ‘ahuhu, ahuhu diri ndi bi n’ime ya!’ Mkpu ido aka na nti ya akwusighi ruo mgbe e gburu ya n’oge nnochibido ahụ o buru amuma banyere ya.” The Great Controversy, 29, 30.

Mbibi ikpezụ nke Jerusalem nkiti n’afò 70 bu uzò nwee “ihe iriba ama na ihe itunanya” ndi gosiri “odachi na mbibi.” E gosiputara “ihe iriba ama” ido aka na nti ahụ ruo afo ato na okara tupu nnochibido mbu ahụ, nakwa n’ime afo ato na okara ahụ nke dugara n’mbibi ahụ. “Ihe iriba ama” ndi ahụ (n’udi otutu) nke kporo mbibi na-abia abughì “ihe iriba ama” nke ido aka na nti ka a gbapu, kama o bu nkwaputa na oge amara na-eru nso ikpochie.

N’ihe gbasara izopiakwa Jerusalem nke mmuo site n’afò 538 ruo 1798, “ihe-iriba-ama” nke ido aka na nti ka a gbapu bu mgbe ihe aru nke mbibi putara, mgbe “nwoke ahụ nke mmehie” ka e “kpughere,” di ka “nwa nke ila n’iyi; Onye na-emegide ma na-ebuli onwe ya elu kariya ihe niile a na-akpo Chineke, ma o bu nke a na-efe ofufe; nke mere na ya, di ka Chineke, na-anodu n’ulo nsò Chineke, na-egosi onwe ya na o bu Chineke.”

Ya mere, mgbe unu ga-ahụ ihe aru nke mbibi ahụ, nke e kwuru maka ya site n’onu Daniel onye amuma, ka o guzo n’ebe nsò, (onye o bula na-agu ya, ya ghota.) Matiu 24:15.

Mgbe Ndi Kraist nke akuko ahụ matara “ihe iriba ama” ahụ, ha gbara oso gaa n’ozara ruo otu puku afo abuo na nari afo isii.

“O chorò ogu siri ike nke ukwu ka ndi ga-abu ndi ntukwasì obi nwee ike iguzo sie ike megide aghughò na aru aru ndi e zoro n’okpuru uwe ndi nchujà ma webata ha n’ime uka. A naghì anabata Akwukwo Nso di ka ukpuru nke okwukwe. A kporò ozizi nke nnwere onwe n’okpukpe iju okwukwe, e wee kpoo ndi na-akwado ya asi ma chupu ha.

“Mgbe ogu di ogologo ma sie ike gasiri, mmadu ole na ole ahụ kwesiri ntukwasì obi kpebiri ikwusi njiko nile ha nwere na choochi ahụ dapuru n’ezi okwukwe ma o buru na o ka ju itohapu onwe ya n’ugha na ikpere arusi. Ha huru na nkewa bu mkpa zuru oke ma o buru na ha ga-erube

isi n'okwu Chineke. Ha agaghị anwa anabata njehie ndị na-eweta ọnwụ nye mkpuru obi nke ha, ma setikwa ihe atụ nke ga-etinye okwukwe ụmụ ha na ụmụ ụmụ ha n'ihe ize ndụ. Iji nweta udo na ịdị n'otu, ha dị njikere ime nkwenye ọ bụla kwekorọ n'ịbụ ndị kwesị ntụkwasị obi nye Chineke; ma ha chere na ọbuna udo ga-adị oke ọnu ma ọ bụrụ na a zụtara ya site n'àjà ụkpuru. Ọ bụrụ na a ga-enweta ịdị n'otu naanị site n'ime nkwekorịta n'eziokwu na ezi omume, mgbe ahụ ka ọdiche dịrị, ọbuna agha.” The Great Controversy, 45.

Mgbe a na-eru ná njedebe nke afọ otu puku abụọ na iri isii nke mkpagbu ndị popu, e nwere “ihe ịrịba ama” (n'ọtụtụ), ma dika ọ dika na “ihe ịrịba ama” ndị ahụ n'ogwugwu nke ụbọchị otu puku abụọ na iri isii mgbe Rome ndị ọgọ mmụọ zochara Jerusalem nkịtị n'okpuru ụkwụ; “ihe ịrịba ama” ndị ahụ abughị ihe ịrịba ama nke ịgbapu.

“Onye Nzọpụta ahụ na-enye ihe ịrịbama nke ọbịbia Ya, ma karia nke a, Ọ na-akowaputa oge nke nke mbụ n'ime ihe ịrịbama ndị a ga-aputa: ‘Ozugbo mgbe mkpagbu nke ụbọchị ndị ahụ gasiri, a ga-eme ka anyanwụ gbaa ọchịchiri, ọnwaga agaghị enyekwa ihè ya, kpakpando ga-esi n'elugwe dapu, a ga-eme ka ike nke elugwe maa jijiji: mgbe ahụ ka ihe ịrịbama nke Nwa nke mmadu ga-aputa n'elugwe: mgbe ahụ ka ebo niile nke ụwa ga-akwa akwá, ha ga-ahụka Nwa nke mmadu ka Ọ na-abia n'igwé ojii nke elugwe n'ike na ebube di ukwu. Ọ ga-ezigakwa ndi mmuọ ozi Ya na nnukwu uda opi, ha ga-achikotakwa ndi a hoputara Ya site n'akuku anọ nke ụwa, site n'otu nsotu elugwe ruo na nke ọzọ.’”

“N'ogwugwu nke nnukwu mkpagbu nke ọchịchị ndi pope, Kraist kwuputara, anyanwụ ga-agba ọchịchiri, ọnwaga agaghị enye ihè ya. Mgbe ahụ, kpakpando ga-ada site n'elugwe. Ozokwa, Ọ sirị, ‘Mutanu ilu sitere n'osisi fig; Mgbe alaka ya ka di nro, ma ọ na-amiputa akwukwo ndu, unu maara na oge okpomoku adila nso: otu a kwa, unu, mgbe unu ga-ahụ ihe ndi a nile, maranu na Ọ no nso, ọbuna n'onu ọzọ.’ Matiu 24:32, 33, margin.”

“Kraist enyela ihe-iriba-ama nke ọbibia Ya. Ọ na-ekwuputa na anyi puru imata mgbe Ọ no nso, ọbuna n'onu ọzọ. O kwuru banyere ndi na-ahụ ihe-iriba-ama ndi a, si, ‘Ogbo a agaghị agabiga, ruo mgbe ihe ndi a niile ga-emezu.’ Ihe-iriba-ama ndi a aputawo. Ugbu a anyi matara n'ezie na ọbibia nke Onyenwe anyi di nso. ‘Elugwe na ụwa ga-agabiga,’ ka Ọ na-ekwu, ‘ma okwu M agaghị agabiga.’” The Desire of Ages, 631, 632.

Mgbe “afọ atọ na okara nke a na-azoda Jerusalem n'okpuru ụkwụ” site n'aka Rom nke popu na-eru ogwugwu, e nwere usoro nke “ihe ịrịba ama,” ndi kwara ọbibia Kraist ma meghee akuko ihe mere eme nke ndi Millerite. A ga-emeghari akuko ihe mere eme nke ndi Millerite n'ubochi ikpeazu kpomkwem n'akwukwo ozi ya. “Ihe ịrịba ama” ndi ahụ, nke putara “na njedebe nke nnukwu mkpagbu nke popu,” ka e ji “ihe ịrịba ama” ndi putara di ka mmechi nke afọ atọ na okara nke izoda Jerusalem n'okpuru ụkwụ site n'afọ 66 ruo 70 site n'aka Rom na-ekpere arusi mee ihe atụ. Ya mere, dabere n'onu ndi ama abuo, a ga-enwe “ihe ịrịba ama” nke okoloto ahụ a na-ebuli elu n'oge ala oma jijiji ukwu ahụ, nke bu ihe ịrịba ama nke idọ aka na nti ka a gbaa oso n'akuko ihe mere eme nke Rom nke oge a, ma a ga-enwekwa “ihe ịrịba ama” n'otutu, nke ga-aputa na mmechi nke oge mkpagbu nke Rom nke oge a n'ubochi ikpeazu.

Anyi ga-aga n'ihu na omumu a n'isiokwu na-esonu.

“Guo isi nke iri abuo na otu nke Luk. N’ime ya Kraist na-enye ido aka na nti a, ‘Lezienu onwe unu anya, ka obi unu ghara ibu aro n’oge o bu la site n’iribiga nri okè, na inubiga mmanya okè, na nchegbu nke ndu a, ka ubochi ahụ wee ghara ibiakwasị unu na mberede n’amaghị unu. N’ihi na dika onyà ka o ga-abiakwasị ndi niile bi n’elu uwa dum. Ya mere, mụrụ anya unu, na-ekpekwa ekpere mgbe niile, ka e wee guo unu na ndi kwesiri igbanahụ ihe ndi a niile, na iguzo n’ihu Nwa nke mmadu’ (Luk 21:34–36).”

“Ihe iriba ama nke oge ndi a na-emezu n’uwa anyi, ma a na-anochi uka di iche iche n’ozuzu ha anya di ka ndi na-ehi ura. O kwesighi ka anyi were ahumahu nke umu agboghò amaghị ihe ahụ dodo aka na nti, ndi, mgbe oku ahụ b́ara, ‘Lee, nwoke ahụ a na-alu nwaanyi na-abia; putanu izute ya,’ choputara na ha enweghi mmanu n’oku ha? Ma ka ha gara izu mmanu, nwoke ahụ a na-alu nwaanyi soro umu agboghò ndi amamihe banye n’oriri alimdi na nwunye, e mechikwara uzọ. Mgbe umu agboghò amaghị ihe ahụ rutere n’ulo oriri ahụ, a juru ha n’uzo ha na-atughị anya ya. Nna ukwu nke oriri ahụ kwuputara, ‘Amaghị m unu.’ A hapuru ha ka ha guzo n’èzi n’okporo uzọ togboro n’efu, n’oké ochichiri nke abali.” Manuscript Releases, mpiakota nke 15, 229.